

Ֆէնտին՝ որ Սաֆֆէթ Էֆէնտին բացա-
կայութեան ժամանակը առ ժամանակեայ
կերպով կը վարէր այս պաշտօնը :

Դարձեալ կայսերական հրամանաւ՝
Բարձրագոյն ատենի նախորդ Մե-
թիսի Կոնստանտին Բարձր . Սեմ եւ
պարթոսին Մեթիսիս անուանեցաւ :

Սեմ կայսրը թղթակցութեան
գրասենակին զուրկ Բեռլին պէյը բար-
ձրագոյն ատենին Մեթիսիս անուանեցաւ :

Բեռլին պէյին պաշտօնն ալ Հա-
թիսի Էֆէնտին յանձնընկաւ :

Արիւն կայսերական հրամանադրին-
քով՝

Հուլիս փաշան Տիւրքիէի պայմա-
դամ անուանեցաւ :

Դասա պէյը Կէնդուլի պայմադամ
անուանեցաւ :

Սրբաբնութեան բարձրագոյն ատենին
նախորդ անգամ Սուլթան փաշան
Թանդուլի ժողովին անգամ անուանե-
ցաւ :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Արալի օրը Ահապայ Տ. Տ.
Մասթէն սրբադիպոյն կաթողիկոսը
հայրապետական առաջին սուրբ պատա-
րազը մատոյց փառաւոր հանդիսիւ Իս-
կիսարու Ս. Խաչ եկեղեցին, ուր ներ-
կայ էին մայրաքաղաքի բոլոր բարձրաս-
տիճան եկեղեցականները, ազգիս երեսե-
կաց մեծազոյն մասը եւ անթիւ բարե-
պաշտ ժողովուրդ :

Հասարակաց կրթութեան պաշտօն-
էաց փեմափայլ խոյրու լազ Էֆէնտին
շարաթ օրը Լէտի Գուլէի ազգային Ս.
Փրիլեան հիւանդանոցին ու ձմարանին
այցելութեան քննեց, եւ նախ ձմարանը
պարտնելով՝ ուսմանց կարգը եւ տղայոց
յառաջադիմութեան աստիճանը մանրա-
մասնաբար քննեց, եւ իր հաճութիւնն
ու գոհութիւնը սիրալիւ խօսքերով եւ
նոյն խիւ աշակերտներուն ուղղեալ յա-
տուել քաջակամանքով զրուցեալ մը յայտ-
նեց :

Ետքը հիւանդանոցն ալ պարտնելով,
անոր ալ բարեկարգութեանն ու մաքրու-
թեանն մեծապէս գոհ եղաւ :

Բհաւատիկ փեմափայլ խոյրու լա-
զ Էֆէնտին Ս. Փրիլեան ձմարանին
աշակերտացը ուղղած քաջակամանքով
թուրութեան թարգմանութիւնը, որ ծայ-
րէ ի ծայր լի է ազնիւ զգացմունքներով
եւ օգտակար խրատներով :

Սեր օգոստոսի առ Լեւոնական իր
լայնածաւալ տէրութեան մէջ դտնովոյ
բոլոր հաւատարմի հպատակաց մանկուոյն
ուսմանը եւ կրթութեան արդիւնը հա-
մար շնորհած մեծամեծ արածութիւն-
ներուն բարի ապացոյցն է իր կայսերա-
կան հրամանաւ հաստատութեամբ «Լեւ-
հանուր ուսումնականաց» նոր ժողովը,
որուն միջնորդութեամբ նորին Ս. Ս.
հաւատաւութիւնը բոլոր հպատակ ազգաց
զպրոցներուն վրայ տեղեկութիւն անե-
լով, աշակերտաց բարի բնաւորութեամբ
գործարարութեան ուղղութեան պիտի ը-
նէ, եւ աշակերտաց մէջէն՝ զիտութեամբ
եւ բարի վարքով յարգ ու պատիւ վաս-
տըղդները՝ կայսերական տէրութեան քով
գովելն պիտի ըլլան :

Արեւմտ, աշակերտք , դուք ալ մեր
բարեկամ տիրոջը վեհափառ Լեւոնա-
կային այսչափ մեծամեծ շնորհացը ար-

ժանաւորութիւն ցուցնելու ջանացէք,
դասերնուդ եւ վարքերնուդ վայթ ունե-
ցէք, ձեր բնաւորն ու մեծերը պատուե-
ցէք, ձեր դասատուները մեծարեցէք,
դաւհիկ մարդոց բարեկամութիւնէն հե-
ռու փախէք, եւ որ առաւելն է՝ մեր ին-
դատութեան վրայ մշտնջենաւոր մեր մը պա-
հեցէք սրտերնուդ մէջ :

Փառք Լասուճոյ, որ հասարակաց
փայ տիրող տղիտութիւնը բնաւորը ը-
նելու համար կազմելով «Լեւհանուր
ուսումնականաց ժողովքին», պաշտօն-
կայ գանձելովն՝ այսօր ձեր գործը աչ-
քէ անցուցի, եւ ձախարհը զուցեմ՝
դասատուներուն ջանքը եւ աշակերտաց
եռանդը տեսնելով՝ գոհ եղայ . սակեց
եղբւր տարիք քննութիւններնուդ ալ ներ-
կայ պիտի գտնուի, եւ ստացած կատա-
րելութիւններնուդ անձամբ վկայելով ձեր
մէջէն յառաջադէմներուն (անուանց)
ցուցակը պիտի առնեմ :

Բեհ հանուր ուսումնականաց ժո-
ղովքին տեսչութիւնը՝ ամեն ազգաց
զպրոցները աչքէ անցունելու համար՝ ինչ
մը պաշտօնակներ կարգած է, որոնք զըզ-
րոցները կարգաւ պարտնելով անոնց վե-
ճակը մեզի պիտի իմացունեն, եւ դիտու-
թեանց եւ զիտականաց յառաջադիմու-
թեանը օգնելու համար՝ ձեր զպրոցնե-
րուն մէջ գտնուած պահապանութիւններն
ալ առատապէս Լեւհանական շնորհիւ
տակաւ առ տակաւագիտի հոգացվին :

Ասեմափայլ խոյրու լազ Էֆէնտին
նաեւ գումարաբուր Մայր եկեղեցւոյ վար-
ժարանին ալ այցելութիւն ընելով՝ մե-
ծապէս գոհ եղաւ անոր բարեկարգու-
թեանն եւ ուսմանց կանոնաւոր ընթաց-
քէն :

Փարիզ հրատարակած Լեւհա-
նուն կրօնական լրագիրն անցիալները Հա-
յոց կողմանէ սպասած կամ երեւակա-
յած քանի մը խրոնագրութիւններու
անհիմն ըլլալը տեսնելով՝ ցաւաղին դան-
դաններ ըրած էր . բայց փանդամայն իր
սիրելի ընթերցողները բոլորովն չյուսա-
հատեցնելու համար ուրիշ քանի մը նոր
գործերու լուրեր տուած էր, որոնք ա-
ռաջիններէն աւելի անցուցաւ էին, վասն
զի հիմնովին սուտ էին :

Լեւհանական տուած երեւակայական
գործերուն այս վերջին լուրերէն մէկն ալ
Խարբերդու Օարաբիչ անուն գիւղի
հայ բնակչացը վայոց էր, որոնք Լեւ-
հան խօսքին նայելով՝ ամենը մէկէն հը-
ռուցականութեան դարձնելին :

Ես լուրը յիշեալ Օարաբիչ
գիւղի բնակչաց ակնմը հասնելով, մեծ
շիտութեամբ ինչեւէ մէջերին, եւ իս-
կայն ժողով ընելով՝ այս լուրին աղբիւրը
փնտրելու դարձ, ու ամենուն ստորագ-
րութեամբ բողոքադրի մը Ս. Փրիլեան խո-
րէն՝ որուն մէջ հետեւեալ պատմու-
թիւնը կը կարդանք :

Երեւանները Խարբերդի դաւառն
երկու տղէտ եւ կանոնադանց վարդա-
պետ իրենց զընտն անհնազանդութիւն
ընելով՝ հռոմէականաց քով փախելու
պատահներ են . եւ ինչպէս ուրիշ անգամ
պատահած է, անոնցմէ առատ ասակ, ըն-
ծայ եւայլն շահելու համար՝ բոլոր Խար-
բերդու դաւառը հռոմէականութեան
գործունէութեան խօսք տուել են :

Արդատականներուն մէկը՝ իրենց այս
անհնարին խոտմունքները գոնէ փոքրիկ
ապացոյցով մը հաւատարմ ընելու ջանա-
լով, Ե. եւս անուն մէկը կը իրկէ Օար-

գարիլէ հայ ժողովուրդը յորդորելու, թէ
քանի որ Գեր . առաջնորդին Ս. Փրիլե-
ն, իրենց եկեղեցին նորոգեն . որուն հա-
մար դրաւոր խնդիր մը ընելով Գեր . ա-
ռաջնորդին՝ պէտք եղած կայսերական
հրովարտակը գիւրդութեամբ կրկնային ըս-
տանալ : Եսանով կը համոզէ գիւղին
բնակիչները որ սպիտակ թուղթի մը ներ-
քեւ իրենց ստորագրութիւնն ու կնիքը
գնեն, եւ այն ստորագրեալ թուղթը կառ-
նու վերոյիշեալ կրօնական վարդապետին
կը տանին : Ես ալ գեղացւոց բերնէն հը-
ռուցականութեան դաւառալու յայտարա-
րութիւն մը կը ըրէ, որն որ ինչպէս ին-
քեւի, մինչեւ Լեւհան ին դրատուը հաս-
նելով՝ վերոյիշեալ անհիմն լուրին եւ սը-
նտի յոյսերուն պատճառ եղեր է :

Աստիկայի հայ ժողովուրդեան մէջ
ուսումնականութեան եռանդը ժամանակ
մը փառելէ հաւել, քանի մը տարիէ ի վեր
ցուցաւ երկպառակութիւններու պատ-
ճառաւ վերստին մարեր, դպրատուններն
առջեւ պէս անհնամ եւ անշուք վիճակի
մը մէջ ինկել էին :

Սակայն ուրախ սրտիւ կիմանանք,
որ դպրատանց այս տխուր վիճակը Աե-
սարիոյ հայ ժողովուրդեան մէջէն շատերուն
ուշադրութիւնը գրաւած եւ սրտերնուն
մեծ ցաւ պատճառած ըլլալով, անցեալ-
ները երկու հարիւրէ չափ ազգասէր եւ
բարեխաւան անձինք բազմաթիւ մէջ Սուրբ
Սարգիս եկեղեցւոյն հովանաւորութեանը
ներքեւ եղած Սուրբ Յովորեան վար-
ժատունը գումարով ընդ հանուր ժո-
ղովը ըսել են Սրբազան Լաւրոսի
ներկայութեամբ, եւ հոն դպրատանց
բարեկարգութեանն ու յառաջադիմու-
թեանը հոգ եւ ինամ տանելու ուխտ
ընելով, յիսունուերկու յօդուածէ բաղ-
կացեալ կանոնադրութիւն մը ստորագրե-
ր են :

Հետեւեալ կիրակի օրը՝ այն ժողո-
վականաց երեւելիները վերստին վարժա-
տունը ժողովելով՝ հետեւեալ բարեջան
եւ յարգի անձները հոգաբարձու ընտ-
րել են :

Մահո . Յակոբ աղա Մայիսեան .
Լաւրէ աղա Պարզեան .
Գարիլէ աղա Օարաբիւն .
Ստեփան աղա Խաչեանեան .
Մահո . Յարութիւն աղա Սարաֆեան .
Մահո . Մեղրիա աղա Էրեւեան .
Յակոբ աղա Լուսարեան .
Մահո . Մերկերիոս աղա Չամբեան .
Պարոտ աղա Պօհեան :

Ես յարգի անձները շաքարը եր-
կու անգամ որոշեալ տեղ մը ժողովել-
լով, դպրատանց բարեկարգութեան եւ
տղայոց ուսումնական զարգացման միջոց-
ներուն վրայ խորհուրդ կընեն :

Ես գովել ջանքը բոլոր հասարա-
կութեան եւ մինչեւ անգամ մանկանց
վրայ բարի ազդեցութիւն մը ընելով,
ուսման սէրն ընդ հանրապէս արծար-
ծիլ սկսել է, որով ասիլ առաջ գրեթէ
ամայի մնացած դպրոցները քիչ ժամա-
նակի մէջ ուսմանոյ աշակերտներով լը-
ցել են :

Սիրելի է մեզ յուսալ, որ Աստիկայ
հայոց այս երկրորդ ջանքը աւելի յարա-
տեւ ու արդիւնաւոր կըլլայ իրենց դաւա-
կաց ապագայ օգտին ու բարօրութեանը
համար :

ԷԼԱՆ ԼՈՒԻՏԵՐ

Օգոստոսի առ Լեւոնական երկու-

շարթի օրը Թօփ դարուի պալատը եր-
թալով՝ երկու ժամու չափ հոն այցուց :

Տասեան վսեմաշուք Պօղոս պէյը
20000 հոսայ հանքային ածուխ եւ կե-
րակոյ համար վաւարան մը շնորհեց Ս.
Փրիլեան Ատեքին :

Սեմապատիւ բարեբար մ'ալ 20000
հոսայ ըտիր ածուխ եւ մէկ տուր կե-
րակոյ զին շնորհեց :

Արիւն մեծապատիւ բարեբար մ'ալ
2100 հոսայ բրինձ շնորհեց : Եւսմա-
պէս ուրիշ բարեկալաւար մը նալ 175
հոսայ բրինձ շնորհեց :

Եւսայ 28 ին կերակի օրն ալ մեծա-
պատիւ Մարտի տ ամիսն առաւ օտ եւ
երկոյ ըտիր կերակուրներու մեծածախ
հոցիկերով մը ըրաւ նոյն վանքին մէջ
եղած բոլոր պատասպարելոց :

Ես առատաձեռն շնորհներն ընող
ազգասէր բարեբարներուն համար յատուկ
պաշտօն եւ բարեկալութիւններ կա-
տարվեցան Ս. Փրիլէ եկեղեցւոյն մէջ :

Մայրաքաղաքիս անդղական
ղեկան Սրբ Էրեւի Պիլիք անցեալ
ուրաթ օրը փառաւոր կոչուեց մը ըրաւ
Հիւնքեար Խաչեանին ի պատիւ Լորա
Սթրաթիոս Ուսուրիլի, եւ լուր
միւս զեպաններն ալ հրաւիրեալ էին :

Այսպիսիան նաւ տորթին մէկ
մասը՝ որ ժամանակէ մը ի վեր Մարմա-
լայի ծովն եղած էր կրթութիւն ընելու,
կիրակի իրկուսն մայրաքաղաքիս նեղուցը
մտաւ եւ Թօփ հանէի ու Պէշկիւմաշ
առջեւ շարվեցաւ :

Իսկուսեֆեան վսեմաշուք Յով-
սէփ Չէկպին ուրաթ Խոր մայրաքա-
ղաքէս մեկնեցաւ իր ընտանեօրն Խղմիր
կրթալու, ուր պիտի հաստատուի ըր-
նակութիւնը :

Մարիկայի դաղղեական Էա-
րեւոս շողեւալ՝ որ շաքար օրը մայրա-
քաղաքէս ձամրայ կելր էր, Մարմալայի
ծովուն մէջ մեքենան արկովելով՝ երկու-
շարթի առտու մայրաքաղաքս դարձաւ
նորոգվելու :

Ապրոսէն լուր առնելիցաւ թէ
հոն արքայի իրկութեամբ Սիւլէյման փաշան
կարճատեւ հիւանդութեամբ մը փախա-
նել է :

Երգիոյ տէրութեան անցեալ տար-
ուան վիճակադրութիւնը այս օրերս հրա-
տարակելով կը տեսնուի որ անցեալ տա-
րի Երգիոյ մէջ ծնած տղայոց թիւը մե-
ռեւորներէն 267,000 հոգի աւելի եղեր
է, հետեւաբար ժողովուրդեան թիւը նոյն
գումարին չափովն աւելցրել է : Եւս սար-
ուան մէջ 166,000 հոգի Երգիայէն
դաղղեական դացիներ են աշխարհիս դանա-
զան կողմերը :

Երեւալ հինգշաբթի գիշեր տես-
չութիւնը Պէյօղլուի մէջ մարդ մը բռն-
նեց՝ որ տասն դուռու շնոց սուտ թղթա-
դրամ կը ծախէր :

Մայրաքաղաքիս Լուսորիական
քանչէրիան աւանդ զրկած մեծ գու-
մար մը անցեալ շաբթու գողցուելով, եր-
կու մարդու վրայ կասկած եղաւ, ու ան-
միջապէս երկուքն ալ բռնուվեցան :

Երեւալները Տրապիզոնէն մայրա-
քաղաքս բերված չորս Բիւրոցիկապետ
ներն ու իրենց ընտանիքը Երգիանու-
պոլիս տարվեցան բնակելու :

Երգիական Թաշա լրագիրը լուր
կուտայ թէ Երգիոյ Պիլիքիւմ քաղա-
քը նստող յոյն վաճառական մը Եթօ-
նիս Բալլաքօրէի անուն օսմանեան

Ի ՏՊԵՐԱՆԻ ՄԵՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
Կ. ՊՕԻԲԻ: ՉԲԵԼԻ Ի ԽԼՆ: